

Protestointi Yhdysvalloissa Vietnamin sotaa vastaan

Vuonna 1964 amerikkalaisten selvä enemmistö kannatti hallituksen toimia Vietnamissa. Protestointi alkoi vuonna 1965, kun ensimmäiset maajoukot ryhtyivät taisteluun sissejä vastaan ja Pohjois-Vietnamin pommitukset alkoivat täydessä laajuudessaan. Tässä vaiheessa sodan vastustaminen liittyi vielä läheisesti kansalaisoikeusliikkeeseen.

Lokakuussa 1965 sodanvastaisia mielenosoituksia järjestettiin lähes sadassa kaupungissa. Washingtonissa kokoontui 80 000 ihmistä. Presidentti Johnsonin määräys kutsuntojen laajentamisesta kasvatti mielenosoittajien joukkoja erityisesti yliopistoilla, mutta sodan kannatus väestön keskuudessa pysyi korkealla tasolla. Vuosina 1966 - 1967 mielipiteet polarisoituivat, kun sodanvastaiset protestit yliopistoissa yhä voimistuivat, mutta vanhempi väestö varsinkaan maaseudulla ei yleensä protestointia kannattanut.

Vuonna 1968 media välitti Vietnamista yhä kuohuttavampia kuvia, mm. Tet-hyökkäyksestä Saigoniin, pommitusten uhreista ja lähikuvan vietnamilaismiehen teloittamisesta pistoolilla. Vaalivuoden poliittinen aktiivisuus muutenkin yhdistyi sodanvastaisiin mielenosoituksiin. New Yorkin talouspiirit kauhistelivat kustannusten nousua ja hallinnon keulahahmoja vetäytyi viroistaan. Puolustusministeri McNamara ilmoitti erostaan jo vuoden 1967 lopulla, ja maaliskuussa 1968 presidentti Johnson kertoi, ettei hän enää asetu ehdokkaaksi. Myös hallituksen avustajakunnassa vallitsi kasvava hämminki. Tällä kaikella oli vaikutusta päätökseen lopettaa syksyllä Pohjois-Vietnamin pommitukset.

Myös syksyn 1968 presidentinvaalien lähestyminen vaikutti ratkaisuihin. Robert Kennedy oli tulossa demokraattien ehdokkaaksi Vietnamin sodan vastaisella ohjelmalla, kunnes hänet kesällä ammuttiin. Vaaleissa kumpikin pääehdokka lupasi saada aikaan rauhan Vietnamiin.

Seymour Hersh paljasti vuonna 1969, että edellisenä vuonna amerikkalainen jalkaväkikomppania oli tappanut yli 300 siviiliä My Lain kylässä Etelä-Vietnamissa. Tapaus oli yritetty pitää salassa, mikä herätti laajalti suuttumusta. Uusi kärjistys tapahtui toukokuussa 1970, kun amerikkalais-vietnamilaiset joukot tunkeutuivat Kambodzhaan ja pommitukset kiihtyivät. Kentin yliopistossa Ohiossa kansalliskaarti ampui neljä mielenosoittajaa.

Mielenosoitukset olivat vain osa Vietnamin sodan vastaista toimintaa. Noin 40 000 asevelvollista pakeni kutsuntoja ulkomaille, muun muassa Kanadaan ja Ruotsiin. Myös armeijan kuriongelmat ja huumeiden käytön lisääntyminen nuorison keskuudessa aiheutuivat paljolti sodanvastaisesta mielialasta ja sodan aiheuttamasta yhteiskunnallisesta kuohunnasta.

Lähteet: Jeremy Isaacs - Taylor Downing, Cold War (1998), s. 250 - 257 ja 274; Mark Kurlansky, 1968. The Year That Rocked the World (2005), s. 38 - 63; Robert McNamara, In Retrospect (1996), s. 169 - 321.

Internet: http://en.wikipedia.org/wiki/Vietnam_War; http://en.wikipedia.org/wiki/My_Lai_mas_sacre; <http://www.history.com/topics/vietnam-war/vietnam-war-protests>.